

BİRLİKTE KONUŞALIM

COP31'E DOĞRU

14 EYLÜL 2026

PROGRAM RAPORU

KÜNYE

Raporun Yayın Tarihi: Ekim 2026

Program Yürütücüleri

Büşra İnce (MBB)
Elif Menderes (FNF)
Merve Ağca (MBB)
Samet Keskin (MBB)
Yiğit Göktuğ Torun (FNF)

Konuşmacılar

Elif Menderes (FNF)
Merve Ağca (MBB)
Özgür Özdemir (Avukat)
Samet Keskin (MBB)

Moderatör

Prof. Dr. Çiğdem Üstün (EDAM)

Katkı Sağlayanlar

Ayça Tabak
Boran Eroğul
Faika Rana Zerek
İpek Nur Arısoy
Meltem Özden
Seda Sezin Dermanlı
Sudenaz Aydoğdu
Ümit Ceren Bayazitoğlu
Yunus Demiryürek

Etkinlik, Marmara Belediyeler Birliği (MBB) üyesi belediyelerin gençlik, iklim değişikliği ve çevre yönetimi alanlarında çalışan temsilcileri ile farklı üniversitelerden, sivil toplum kuruluşlarından ve girişimlerden gençlerin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Bu rapor FNF, MBB ve İHA tarafından hazırlanmıştır.
Bütün yayın hakları ortak kuruluşlara aittir.

İÇİNDEKİLER

Giriş.....	i
Metodoloji.....	ii
Açılış Konuşmaları	
Samet Keskin (MBB).....	2
Elif Menderes (FNF Türkiye Ofisi ve İHA).....	3
Sunumlar	
Merve Ağca (MBB).....	5
Özgür Özdemir (Avukat).....	7
Açık Mikrofon: Tartışma Oturumu	
Tartışmaya Giriş.....	10
Tartışmada Öne Çıkan Başlıklar.....	11
Öneriler ve İleriye Yönelik Adımlar.....	17
Değerlendirme ve Sonuç.....	20
Biz Kimiz?.....	21

GİRİŞ

“Birlikte Konuşalım: COP31’e Doğru” başlıklı etkinlik, gençleri ve yerel yönetim temsilcilerini iklim değişikliğiyle mücadele ve iklime dirençli kentler üzerine konuşmak üzere bir araya getirdi. “Açık Mikrofon” formatında düzenlenen etkinlikte, gençlerin COP31 sürecine ve yerel iklim politikalarına ilişkin ihtiyaçlarını, beklentilerini ve önerilerini dile getirmeleri, yerel yönetim temsilcileriyle doğrudan görüş alışverişinde bulunmaları amaçlandı.

Marmara Belediyeler Birliği (MBB), Friedrich Naumann Vakfı (FNF) Türkiye Ofisi ve İnsan Hakları Akademisi (İHA) iş birliğiyle düzenlenen etkinlik, 14 Eylül 2026 tarihinde MBB Hızır Bey Çelebi Salonu’nda gerçekleştirildi. Buluşmada, Türkiye’nin ev sahipliğinde Antalya’da düzenlenecek COP31’in gündemi yerel düzeyde tartışmaya açıldı.

MBB Şehir Politikaları Merkezi ve Sürdürülebilirlik ve İklim Değişikliği Merkezi iş birliğinde düzenlenen “COP31’e Doğru Şehir Konuşmaları” serisinde, COP31 Eylem Gündemi’nde öne çıkan konular ele alındı. Kentlerin iklim değişikliğine uyumu, iklim finansmanı, adil dönüşüm, dayanıklı sağlık sistemleri, döngüsel ekonomi ve atık yönetimi gibi başlıklar farklı disiplinlerden uzmanların katılımıyla tartışıldı. COP31 Eylem Gündemi’nde yer alan “gençlik ve eğitim” başlığının gençlerin doğrudan katılımıyla ele alınması amacıyla 2026 yılı “Birlikte Konuşalım” programı bu konuya ayrıldı.

MBB ve FNF Türkiye iş birliğiyle yürütülen “Birlikte Konuşalım” programı, önceki yıllarda da farklı konular ve katılımcı gruplarıyla gerçekleştirildi. 2024 yılında “Nasıl Bir Kent?” buluşma serisi kapsamında gençler, çocuklar ve yaşlılarla yaş dostu kentler üzerine programlar düzenlendi. 2025 yılında ise Marmara Urban Forum (MARUF) kapsamında erişilebilirlik, dijitalleşme ve yapay zekâ konuları ele alındı.

METODOLOJİ

İki oturumdan oluşan programın ilk bölümünde, Marmara Belediyeler Birliği Sürdürülebilirlik ve İklim Değişikliği Merkezi Direktörü Merve Ağca, belediyelerin iklim eylemindeki rolü ve COP31 sürecine ilişkin bir sunum yaptı. Ardından Avukat Özgür Özdemir, Türkiye’de gençlik katılımının mevcut durumunu ve COP süreçlerinde gençlere ayrılan alanı değerlendirdi.

Prof. Dr. Çiğdem Üstün moderatörlüğünde gerçekleştirilen ikinci oturumda ise “Açık Mikrofon” formatında gençler ve MBB üyesi belediyelerin gençlik ve iklim alanlarında çalışan temsilcileri bir araya geldi. Gençler ve belediye temsilcileri dönüşümlü olarak söz aldı. Her konuşmacıya iki dakika süre verildi ve son 30 saniyede zil sesiyle uyarı yapıldı.

Tartışma tek bir gündem başlığıyla sınırlandırılmadı. Katılımcıların farklı konularda görüşlerini paylaşabilmeleri için program rehberinde şu başlıklar önerildi:

- İklim Değişikliği ve Gençlerin Geleceği
- İklim Kararlarında Gençlerin Söz Hakkı
- İklim Dostu ve Yaşanabilir Kentler
- Sürdürülebilir ve Erişilebilir Ulaşım
- Yeşil Alanlar ve Doğayla Uyumlu Kentler
- Aşırı Hava Olaylarına Karşı Kentsel Dayanıklılık
- Atık, Geri Dönüşüm ve Döngüsel Ekonomi
- Sürdürülebilir Tüketim ve Yaşam Tarzları
- İklim Adaleti ve Eşitlik
- COP31’den Yerel İklim Eylemine

Tartışmada saygı ve nezaket, etkin dinleme, yapıcı yaklaşım ve eşit katılım ilkeleri benimsendi. Katılımcılardan eleştirilerini kişiler üzerinden değil, somut sorunlar ve çözüm önerileri üzerinden dile getirmeleri istendi. Konuşma sürelerinin gençler ve belediye temsilcileri arasında dengeli dağıtılmasına dikkat edildi.

1 • AÇILIŞ KONUŞMALARI

SAMET KESKİN

Marmara Belediyeler Birliği

Marmara Belediyeler Birliği Şehircilik Koordinatörü Samet Keskin, MBB'nin farklı formatlarda etkinlikler düzenlediğini ve katılımcıların doğrudan iletişim kurabildiği bu tür buluşmaları özellikle değerli bulduğunu ifade etti.

Keskin, "COP31'e Doğru Şehir Konuşmaları" kapsamında gençlerin ve 65 yaş üstü yalnız yaşayan kadınların iklim değişikliğinden daha fazla etkilenen gruplar arasında öne çıktığını, bu değerlendirmenin de bu yılki programın konusunun belirlenmesinde etkili olduğunu aktardı.

"Birlikte Konuşalım" programının daha önce farklı yaş grupları ve temalarla gerçekleştirildiğini hatırlatan Keskin, bu buluşmada gençlerin ve yerel yönetim temsilcilerinin karşılıklı beklentilerini ve yürüttükleri çalışmaları paylaşabilmelerine önem verdiklerini belirtti. Flaubert'in merak üzerine bir sözünden de alıntı yaparak katılımcıları birbirlerini dinlemeye, göz göze gelerek sohbet etmeye davet etti.

ELİF MENDERES

Friedrich Naumann Vakfı Türkiye Ofisi ve İnsan Hakları Akademisi

Friedrich Naumann Vakfı Türkiye Ofisi ve İnsan Hakları Akademisinden Elif Menderes, konuşmasına “Birlikte Konuşalım” programının nasıl ortaya çıktığını anlatarak başladı. Belediye çalışanları ile kentlilerin günlük yaşamda sık sık karşılaştığını ancak birbirlerinin görüşlerini ve deneyimlerini paylaşabilecekleri ortamların her zaman oluşmadığını belirtti. Bu ihtiyaçtan yola çıkarak yaklaşık üç yıl önce farklı yaş gruplarıyla belediye çalışanlarını bir araya getiren bir program başlattıklarını aktardı. Program kapsamında 35 yaş altı gençler, 10–14 yaş arası çocuklar ve 65 yaş üstü bireylerle buluşmalar gerçekleştirdiklerini ve bu buluşmalardan olumlu geri bildirimler aldıklarını ifade etti.

Sosyal medyada kurulan iletişimin, özellikle kutuplaşmanın yoğun olduğu ortamlarda daha sert ve kırıcı olabildiğine değinen Menderes, yüz yüze görüşmelerde insanların birbirlerini dinlemeye ve anlamaya daha açık olduğunu söyledi. FNF Türkiye ve İnsan Hakları Akademisinin çalışmalarında insan haklarının yerelleştirilmesine önem verdiklerini belirterek gündelik yaşamı ilgilendiren konuların, karar alma süreçlerinde yer alan kişilerle doğrudan konuşulmasını da bu yaklaşımın bir parçası olarak değerlendirdi.

2. SUNUMLAR

MERVE AĞCA

Marmara Belediyeler Birliği

MBB Çevre Yönetimi Koordinatörü ve Sürdürülebilirlik ve İklim Değişikliği Merkezi Direktörü Merve Ağca, konuşmasına iklim değişikliğinin yalnızca çevreyle ilgili bir sorun olmaktan çıktığını ve belediyelerin hemen her çalışma alanını etkilediğini belirterek başladı. Belém'de düzenlenen ve "Hakikat COP'u" olarak anılan COP30'da mevcut çabaların 1,5 derece hedefine ulaşmak için yeterli olmadığına görüldüğünü aktardı. COP30'da öne çıkan uygulama çağrısının COP31'e taşındığını ve sürecin "Uygulama COP'u" yaklaşımıyla devam ettiğini ifade etti.

Ağca, küresel iklim hedeflerinin hayata geçirilebilmesi için ulusal ve uluslararası gündem ile yerel iklim çalışmaları arasında bağ kurulması gerektiğini belirtti. Belediyelerin yalnızca belirlenen hedefleri uygulayan kurumlar olmadığını, kentteki ihtiyaçları ve talepleri doğrudan gözlemleyerek bunları daha geniş ölçekli hedeflerle ilişkilendirebildiklerini anlattı. Yereldeki ihtiyaçların doğru anlaşılabilmesi için katılım mekanizmalarının iyi işlemesi gerektiğini belirtti.

Belediyelerin sera gazı emisyon envanterleri, yenilenebilir enerji, atıkların kaynağında ayrı toplanması ve iklim değişikliğine uyum gibi alanlarda çalışmalar yürüttüğünü aktaran Ağca, son yıllarda uyum çalışmalarının daha fazla öne çıktığını söyledi. Yerel İklim Değişikliği Eylemi (YİDEP) Yönetmeliği kapsamında hazırlanacak iklim eylem planlarına da değindi. Bu planların hazırlanmasına belediyelerin farklı birimlerinin nasıl dâhil olacağı ve gençler, kadınlar, yaşlılar gibi farklı grupların sürece ne ölçüde katılacağı sorularını gündeme getirdi.

Sıfır atık ve depozito uygulamalarında yalnızca sistemin kurulmasının değil, gerekli altyapının yerel ihtiyaçlara ve verilere göre planlanmasının da önemli olduğunu belirtti. Aynı yaklaşımın doğa tabanlı çözümler için de geçerli olduğunu söyledi. Enerji yoksulluğu gibi iklim değişikliğiyle bağlantılı sorunların henüz yeterince görünür olmadığına ve iklim değişikliğinin sağlık üzerindeki etkilerinin izlenmesinde yaşanan eksikliklere dikkat çekti.

Yerel yönetimlerin karşılaştığı başlıca sorunlar arasında finansmana erişim, nitelikli insan kaynağı eksikliği, güvenilir veriye erişim, proje geliştirme kapasitesinin sınırlılığı ve kurumlar arası koordinasyon sorunlarını sıraladı. Projelerin yalnızca teknik yönleriyle değil, sosyal etkileri açısından da değerlendirilmesi gerektiğini belirtti. İklim adaletinin tek bir kurumun çalışmasıyla sağlanamayacağını, yerel yönetimler, merkezi yönetim, sivil toplum, akademi, uluslararası kuruluşlar ve finans kurumları arasında iş birliğine ihtiyaç duyulduğunu ifade etti.

Gençlerin iklim politikalarına katılımına da değinen Ağca, UNDP ve Oxford Üniversitesi tarafından 2024 yılında 77 ülkede yürütülen bir araştırmadan örnek verdi. Araştırmaya göre 14-18 yaş grubundaki gençlerin %69'unun iklim değişikliğini acil müdahale gerektiren bir konu olarak gördüğünü, Türkiye'de 18 yaş altındaki gençlerde ise bu oranın %73 olduğunu aktardı. Gençlerin görüşlerinin alınmasının tek başına yeterli olmadığını, karar alma süreçlerinde de yer almaları gerektiğini söyledi. Gençlik ve çevre meclisleri, kent konseyleri, ideathon ve hackathon gibi uygulamaların bu amaçla kullanılabileceğini belirtti.

Konuşmasının sonunda yerel COP'lar, çalıştaylar ve benzeri etkinliklerde ortaya çıkan görüşlerin ve verilen taahhütlerin uygulamaya geçirilmesi gerektiği üzerinde durdu. Geliştirilen projelerin belediye bütçelerine yansması, finansmana erişimin desteklenmesi ve çalışmaların COP31 sonrasında da sürdürülmesi gerektiğini belirtti. İklim değişikliği konusunda oluşan farkındalığın eyleme dönüşmesinin önemine değinerek sunumunu tamamladı.

ÖZGÜR ÖZDEMİR

Avukat

Avukat Özgür Özdemir, sunumunda Türkiye'deki gençlik politikalarının mevcut durumunu ve COP31 sürecinde gençlere açılan katılım alanlarını ele aldı. Gençlerin görüşlerini paylaşmaya istekli olduklarını ancak "katılım merdiveni" olarak tanımlanan süreçte ilk aşamaların ötesine geçmekte zorlandıklarını belirtti. Gençlerin görüşlerinin alınmasının ve kayıt altına alınmasının tek başına yeterli olmadığını, asıl önemli olanın bu görüşlerin politika ve uygulamalarda karşılık bulması olduğunu ifade etti.

Özdemir, Türkiye'nin COP31'e ev sahipliği yapacağını netleşmesinin ardından kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının gençlerle daha fazla çalışma yürütmeye başladığını, ancak gençlerin COP süreçlerine katılımına ilişkin tartışmaların devam ettiğini belirtti. Bu kapsamda "youth washing" kavramı üzerinde durarak gençlerin etkinliklerde görünür olmalarına rağmen görüşlerinin karar alma süreçlerine ne ölçüde yansıdığının sorgulanması gerektiğini söyledi. Önceki COP'lardan örnekler vererek genç delegelerin de benzer kaygıları dile getirdiğini aktardı.

COP31 sürecinde gençlere yönelik dört farklı katılım alanı bulunduğunu aktaran Özdemir, bunları şöyle sıraladı:

- 1. Gençlik Forumu:** COP kapsamında gençlere ayrılan forumda temsiliyetin ötesinde bir katılımın hedeflendiğini, ancak gençlerin mavi bölgeye erişimi, söz hakkı ve temsil düzeyi gibi konuların henüz netleşmediğini belirtti.
- 2. İklim Elçileri Programı:** 2021 yılından bu yana üniversitelerde yürütülen İklim Elçileri programına değindi. Bu programda yer alan gençlerin COP heyetlerine ne ölçüde dâhil edileceğinin belirsizliğini koruduğunu ifade etti.
- 3. Akredite kurumlar aracılığıyla katılım:** COP'a katılmak isteyen aktivistlerin Birleşmiş Milletler tarafından akredite edilmiş kurumlar üzerinden başvuru yapabildiğini aktardı.
- 4. Gönüllülük Programı:** COP31 gönüllülük programına 40.000'den fazla gencin başvurduğunu belirterek gençlerin sürece gösterdiği ilgiye dikkat çekti. Ancak eğitim ve değerlendirme süreçlerinin henüz tamamlanmadığını ve kimlerin COP31'de görev alacağını netleşmediğini söyledi.

Ulusal düzeydeki gençlik politikalarına da değinen Özdemir, güncel gençlik politikası belgesinin 2013 tarihli olduğunu aktardı. 2024–2028 Gençlik ve Spor Bakanlığı Strateji Belgesi, Ulusal Genç İstihdam Strateji Belgesi ve 12. Kalkınma Planı'nda gençlik katılımı ile iklim değişikliği arasındaki ilişkiye sınırlı yer verildiği görüşünü paylaştı.

Türkiye'nin 7. ve 8. Ulusal Bildirimlerini gençlik açısından değerlendiren Özdemir, gençlerin bu belgelerde daha çok eğitim, farkındalık ve bilinçlendirme başlıkları altında ele alındığını belirtti. 8. Ulusal Bildirim'de İklim Elçileri gibi uygulamalara daha fazla yer verilmesine rağmen gençlerin karar alma süreçlerindeki rolünün hâlâ sınırlı kaldığını ifade etti.

KONDA'nın iklim değişikliği algısına ilişkin araştırmalarına da değinen Özdemir, gençler arasında iklim değişikliğine yönelik farkındalığın yüksek olduğunu aktardı. Bu nedenle artık yalnızca farkındalık yaratmaya değil, gençlerin karar alma ve uygulama süreçlerine nasıl daha fazla dâhil edilebileceğine odaklanılması gerektiğini söyledi. COP31 sürecinde gençlerin gösterdiği yoğun ilginin bu açıdan önemli olduğunu belirten Özdemir, etkinlikteki genç katılımını da umut verici bulduğunu ifade ederek sunumunu tamamladı.

3. AÇIK MİKROFON: TARTIŞMA OTURUMU

TARTIŞMAYA GİRİŞ

Sunumların ardından Prof. Dr. Çiğdem Üstün moderatörlüğünde “Açık Mikrofon” tartışma oturumuna geçildi. Üstün, yerel yönetimlerin iklim alanındaki çalışmaları ve gençlerin bu süreçlere katılımı üzerine birlikte konuşmanın önemine değindi. Gençlerin yalnızca kendilerine bilgi aktarılan bir grup olarak görülmemesi gerektiğine değinerek onların bakış açısının farklı kuşaklar için de yeni bir farkındalık yaratabileceğini ifade etti. Daha önceki “Birlikte Konuşalım” buluşmalarından örnekler vererek farklı yaş gruplarının kente ilişkin ihtiyaçlarını ve önceliklerini doğrudan dile getirebilmelerine önem verdiklerini aktardı.

Oturumda gençler ve belediye temsilcileri birbirlerini dinleme ve deneyimlerini paylaşma fırsatı buldu. Tartışma belirli bir başlıkla sınırlandırılmadı; katılımcılar iklim değişikliği ve kent yaşamına ilişkin öncelikli gördükleri konuları gündeme getirdi. Gençlik katılımı, sıfır atık uygulamaları, kentsel dayanıklılık, veri ve teknoloji kullanımı gibi konular ele alındı. Katılımcılar bu alanlardaki deneyimlerini, ihtiyaçlarını ve önerilerini paylaştı.

TARTIŞMADA ÖNE ÇIKAN BAŞLIKLAR

1. Farkındalık ve Sorumluluk Algısı

Genç katılımcılardan biri, iklim değişikliğine ilişkin farkındalığın toplum genelinde artık düşük olmadığını, asıl meselenin büyük ölçekli üretim sistemlerinin çevre üzerindeki etkileri ve ekonomik önceliklerle çevresel kaygılar arasındaki gerilim olduğunu belirtti. Büyük üretim tesislerinin yarattığı çevresel etkilerin ekonomik gerekçelerle zaman zaman geri planda kalabildiğini ifade etti.

Belediye temsilcilerinden biri ise belediyelerde zabıta, iklim değişikliği ve sıfır atık birimlerinin birlikte çalışarak küçük işletmelerden büyük sanayi tesislerine kadar farklı ölçeklerde denetimler yürüttüğünü aktardı. Mevzuata aykırı durumlarda kademeli yaptırımlar uygulanabildiğini ve sürecin gerektiğinde kapatma kararına kadar ilerleyebildiğini belirtti. Çevresel ihlallere ilişkin işlemlerin de kamuoyuyla paylaşıldığına değindi.

2. Gençlik Katılımı ve Geri Bildirim Mekanizmaları

Genç katılımcılardan biri, gençlerin görüşlerini dile getirebilecekleri alanların bulunmasını önemli bulduğunu ancak katılımın bununla sınırlı kalmaması gerektiğini belirtti. Gençlik meclisleri ve kent konseyleri gibi yapılarda yer almanın, karar alma süreçlerine somut bir etkisi olmadığında zamanla sembolik bir katılıma dönüşebildiğini ifade etti. Bu durumun gençlerde “katılım yorgunluğu” yarattığı ve yeniden sürece dâhil olma isteğini azaltabildiği dile getirildi.

Tartışmada, gençlerden alınan görüşlerin daha sonra nasıl değerlendirildiğinin de paylaşılması gerektiği üzerinde duruldu. Belediyelerin hangi önerileri dikkate aldığını, hangilerini hayata geçirdiğini ya da hangi nedenlerle uygulayamadığını açıklamasının katılım sürecini daha anlamlı hâle getirebileceği belirtildi. Prof. Dr. Çiğdem Üstün de gençlerin görüşlerinin alındığı süreçlerde sonuçların yeniden katılımcılarla paylaşılmasının önemli olduğunu söyledi.

Belediye temsilcilerinden bir diğeri ise gençlerin yalnızca görüş bildirmekle kalmayıp doğrudan uygulamada yer aldıkları çalışmalardan örnekler verdi. COP31 kapsamında hazırlanan başvurularda gençlerin görev aldığını, teknik uzmanlar ve üniversitelerle bir araya getirildiklerini ve proje koordinasyonu süreçlerinde deneyim kazandıklarını aktardı.

3. İletişim ve Kurumlar Arası Koordinasyon

Tartışmada belediyelerin yürüttüğü çalışmaların ne kadar görünür olduğu ve bu çalışmaların kurumlar arasında nasıl paylaşıldığı da gündeme geldi. Katılımcılardan biri, belediyelerin geliştirdiği bazı projelerin üniversiteler ve diğer paydaşlar tarafından yeterince bilinmediğini belirterek bilgi paylaşımının güçlendirilmesi gerektiğini ifade etti.

Belediye temsilcileri, kardeş şehir ilişkileri, proje ortaklıkları, kıyaslama ziyaretleri ve MBB gibi belediye birliklerinin düzenlediği etkinlikler sayesinde birbirlerinin çalışmalarından haberdar olabildiklerini aktardı. Bununla birlikte kurum içindeki hiyerarşi ve yoğun iş yükünün iletişimi zaman zaman zorlaştırdığına değinildi. İyi uygulama örneklerinin daha düzenli paylaşılmasıyla belediyelerin birbirlerinin deneyimlerinden daha fazla yararlanabileceği belirtildi.

4. Sıfır Atık, Geri Dönüşüm ve Döngüsel Ekonomi

Sıfır atık ve geri dönüşüm konusu, tartışmada hem günlük yaşamda karşılaşılan güçlükler hem de belediyelerin uygulamaları üzerinden ele alındı. Genç katılımcılar, atıkları kaynağında ayırmaya çalıştıklarını ancak özellikle kentlerde cam, plastik ve mavi kapak gibi ayrıştırılmış atıkları bırakabilecekleri noktaların her zaman yeterli ya da kolay erişilebilir olmadığını belirtti. Bu nedenle farkındalığın yanı sıra atıkların ayrıştırılmasını kolaylaştıracak altyapının da önemli olduğu ifade edildi.

Çevre yönetimi ve sıfır atık alanında belediyelerle çalışan bir sivil toplum temsilcisi, kaynağında ayrıştırma ve sıfır atık konusunda uzun süredir çalışmalar yürüttüğünü aktardı. Ancak mevzuatta sık yapılan değişikliklerin belediyelerin kurduğu sistemlerin sürekliliğini ve bu alandaki yatırımların etkinliğini olumsuz etkileyebileceğine dikkat çekti.

Belediye temsilcilerinden biri ise küçük işletmelerde enerji verimliliği ve karbon salımı konusunda farkındalığı artırmak amacıyla yürüttükleri "Yeşil İş Yeri Projesi"nden söz etti. Çevre dostu uygulamaları hayata geçiren işletmelere çeşitli teşvikler sağlandığını belirtti.

5. Kentsel Dönüşüm, Afet Dayanıklılığı ve Altyapı

Tartışmada kentsel dönüşüm, afet riski ve iklim değişikliğine uyum birlikte ele alındı. Genç katılımcılardan biri, kentlerde artan beton ve asfalt yüzeylerin yağmur suyunun toprağa ulaşmasını zorlaştırdığını belirterek sel ve taşkın riskine karşı sünger kent uygulamaları, geçirgen yüzeyler ve dere yataklarının korunması gibi yöntemlerin ne ölçüde kullanıldığını sordu.

Belediye temsilcileri kendi deneyimlerinden örnekler paylaştı. Temsilcilerden biri, kentsel dönüşümde kooperatif modelinden yararlandıklarını ve konutlarla birlikte park, oyun alanı ve diğer sosyal donatıları da ele aldıklarını aktardı. Bir diğer belediye temsilcisi ise eski yapı stoku ve altyapının önemli bir sorun olduğunu, dönüşüm sırasında altyapıya da müdahale edilmesi gerektiğini ve bunun vatandaşlarla yürütülen süreci zaman zaman zorlaştırdığını belirtti.

Kentsel dönüşümün finansman boyutu da gündeme geldi. 35 yaş altı şehir plancısı bir katılımcı, özellikle geçici barınma ve finansmana erişim konularında hak sahiplerinin zorlanabildiğini, bu nedenle destek ve finansman modellerinin dönüşüm sürecinde önemli bir yer tuttuğunu ifade etti.

6. Doğa Tabanlı Çözümler ve Yapay Zekâ

Tartışmada doğa tabanlı çözümlerle yeni teknolojilerin kentlerdeki kullanımına da değinildi. Şehir plancısı genç bir katılımcı, kentsel ısı adası etkisini azaltmaya yönelik çalışmasından söz ederek yeşil alanların, bitki seçiminin ve kentsel tasarım kararlarının bu konuda etkili olduğunu belirtti. Belediye temsilcilerinden biri ise ısı adası etkisi ve afet dayanıklılığını birlikte ele alan, doğa tabanlı çözümlere odaklanan bir proje yürüttüklerini aktardı.

Yapay zekânın belediye hizmetlerinde kullanımına ilişkin farklı örnekler de paylaşıldı. Belediye temsilcilerinden biri, hizmet binasında vatandaşların yönlendirilmesinde yapay zekâ destekli bir sistem kullandıklarını, bir diğeri ise gençlerle birlikte yapay zekâ ve belediyelerin karşılaştığı sorunlara yönelik çalışmalar yürüttüklerini belirtti. Başka bir belediye temsilcisi, çöp kamyonlarında kullanılan yapay zekâ destekli kameralarla konteynerlerin doluluk durumlarının takip edildiğini ve toplama güzergâhlarının buna göre düzenlendiğini aktardı.

Bir diğer belediye temsilcisi, ısı adası etkisini azaltmaya yönelik çalışmalarında bitkilendirme, ağaçlandırma ve rüzgâr gibi etkenleri yapay zekâ destekli simülasyonlarla değerlendirmeyi planladıklarını aktardı. Tartışmada ayrıca bu tür uygulamalardan elde edilen verilerin paylaşılması ve belediye personelinin bu alandaki kapasitesinin geliştirilmesi gerektiği de dile getirildi.

7. Deniz, Kıyı ve Su Kaynakları Yönetimi

Kınalıada'da yaşayan genç katılımcılardan biri, Marmara Denizi'ndeki müsilaj sorununa değinerek erken uyarı sistemleri ve deniz ekosistemlerinin korunmasına yönelik çalışmalar hakkında bilgi istedi. Aynı katılımcı, 2030 yılına kadar kara ve deniz alanlarının %30'unun korunmasını hedefleyen "30x30" yaklaşımını da gündeme getirdi.

Belediye temsilcilerinden biri, müsilaj ve su kirliliğiyle bağlantılı olarak denizdeki azot ve fosfor birikimine dikkat çekti. Tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan atıkların toplanmasına yönelik hazırladıkları bir projeden söz etti.

Bir başka genç katılımcı ise deniz yüzeyindeki katı atıkları temizlemek için geliştirdikleri robotlardan, su elçileri programından ve Avşa Adası'nda kurulması planlanan inovasyon merkezinden bahsetti. Paylaşılan örneklerde gençlerin deniz ve su kaynaklarına yönelik çalışmalarda doğrudan görev aldıkları da görüldü.

8. Kültürel Miras ve Kent Belleği

Genç katılımcılardan biri, sel ve yangın gibi afetlerde arşivlerin ve kent belleğine ilişkin kayıtların da zarar görebildiğini belirterek belediyelerin bu tür durumlara yönelik nasıl bir hazırlık yaptığını sordu.

Belediye temsilcilerinden biri, farklı kültür varlıklarını kapsayan bir kültür rotasını gençlik meclisiyle birlikte hazırladıklarını aktardı. Kültürel mirası korumaya yönelik çalışmalar yürüten bir diğer temsilci, İstanbul'daki kültür varlıklarına ilişkin bir envanter tutulduğunu ve bu verilerin afet durumlarında ilgili birimler tarafından da kullanılabildiğini belirtti. Savatıra Antik Kenti'nde üniversite ve büyükşehir belediyesiyle birlikte yürütülen arkeolojik kazı çalışmaları da bir başka belediye temsilcisi tarafından paylaşıldı.

9. Ulusal-Küresel Bağlam ve Ekonomik Kaygılar

Tartışmada iklim politikalarının ekonomik koşullar ve uluslararası gelişmelerle ilişkisi de ele alındı. Belediye temsilcilerinden biri, Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın Türkiye'nin Avrupa Birliği ile ticari ilişkileri açısından önem taşıdığını belirterek yeşil sanayi ve karbon yutak alanlarına yönelik çalışmalarından söz etti.

Prof. Dr. Çiğdem Üstün ise enerji ve ekonomi alanındaki uluslararası gelişmelerin ülkelerin çevre politikalarını doğrudan etkileyebildiğini ifade etti. Bu çerçevede ekonomik kaygılar ile çevresel hedeflerin zaman zaman karşı karşıya gelebildiği de tartışmada gündeme geldi.

ÖNERİLER VE İLERİYE YÖNELİK ADIMLAR

Etkinlikte yapılan tartışmalarda, gençlerin iklim politikalarına katılımından belediyelerin proje geliştirme ve uygulama süreçlerine kadar farklı alanlarda çeşitli ihtiyaç ve öneriler gündeme geldi. Tartışmalarda öne çıkan başlıklar şu şekilde özetlenebilir:

- **Gençlerin karar ve uygulama süreçlerine daha fazla dâhil edilmesi:** Gençlerin yalnızca görüş bildirmekle sınırlı kalmayıp proje geliştirme, uygulama ve karar alma süreçlerinde de yer alması gerektiği belirtildi. Gençlik meclisleri ve kent konseyleri gibi mevcut katılım mekanizmalarının güçlendirilmesi ve daha etkin kullanılması önerildi.
- **Katılım sonrasında geri bildirim verilmesi:** Gençlerden alınan görüşlerin nasıl değerlendirildiğinin, hangi önerilerin hayata geçirildiğinin ya da hangi nedenlerle uygulanamadığının katılımcılarla paylaşılması gerektiği belirtildi. Bu tür geri bildirimlerin katılımın devamlılığı açısından önemli olduğu ifade edildi.
- **İklim eylem planlarında katılımın güçlendirilmesi:** YİDEP kapsamında hazırlanacak planlara belediyelerin farklı birimlerinin yanı sıra gençler, kadınlar ve yaşlılar gibi farklı grupların nasıl dâhil edileceği tartışıldı. Katılım mekanizmalarının planlama sürecinde nasıl işletileceği üzerinde duruldu.
- **Belediyeler arasında bilgi ve deneyim paylaşımının artırılması:** Belediyelerin yürüttüğü projelerin ve iyi uygulamaların daha düzenli paylaşılması, benzer konularda çalışan kurumların birbirlerinin deneyimlerinden yararlanması önerildi. MBB gibi belediye birliklerinin bu paylaşımda önemli bir rol üstlenebileceği ifade edildi.
- **Sıfır atık altyapısının daha erişilebilir hâle getirilmesi:** Atıkların kaynağında ayrıştırılmasını kolaylaştıracak toplama noktalarının ve geri dönüşüm altyapısının yaygınlaştırılması gerektiği belirtildi.

- **İklim ve çevre çalışmalarında yapay zekâ kullanımına yönelik rehberlik ve eğitim sağlanması:** Yerel yönetimlerin iklim ve çevre çalışmalarında yapay zekâdan yararlanabilmeleri için uygulama ve eğitim kılavuzlarının hazırlanması, belediye personelinin bu konuda desteklenmesi ve kişisel verilerin korunmasına ilişkin düzenlemelerin dikkate alınması önerildi.
- **İklim dirençliliğini gözeterek kentsel dönüşüm için finansman seçeneklerinin geliştirilmesi:** Kentsel dönüşümde finansmana erişimin önemli sorunlardan biri olduğu belirtildi. İklim değişikliğine uyum ve afet dayanıklılığını da gözeterek dönüşüm süreçleri için mevcut finansman modellerinin geliştirilmesi ve farklı kentlere yaygınlaştırılması önerildi.
- **COP31 sonrasında çalışmaların sürdürülmesi:** Yerel COP'lar, çalıştaylar ve benzeri süreçlerde ortaya çıkan görüşlerin ve taahhütlerin uygulamaya aktarılması, projelerin bütçelerle ilişkilendirilmesi ve çalışmaların COP31 sonrasında da takip edilmesi gerektiği ifade edildi.

4. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

“Birlikte Konuşalım: COP31’e Doğru” etkinliğinde yapılan sunum ve tartışmalarda, gençlerin iklim politikalarına katılımı ve belediyelerin bu alandaki çalışmaları farklı yönleriyle ele alındı.

Tartışmalarda öne çıkan değerlendirmeler şu başlıklarda toplanabilir:

Katılımın Karar Süreçlerine Yansıması

Genç katılımcılar, görüşlerinin nasıl değerlendirildiğini ve uygulamalara ne ölçüde yansıdığını takip etmekte zorlandıklarını belirtti. Katılım sürecinin sonunda görüş ve önerilerin nasıl değerlendirildiğine ilişkin geri bildirim verilmesi gerektiği üzerinde duruldu.

İletişim ve Görünürlük

Belediyelerde yürütülen bazı çalışmaların diğer belediyeler, üniversiteler ve gençler tarafından yeterince bilinmediği dile getirildi. Belediye temsilcileri de kurumlar arasında düzenli bilgi ve deneyim paylaşımının her zaman kolay olmadığını aktardı. Bu nedenle mevcut çalışmaların daha görünür hâle gelmesi ve iyi uygulama örneklerinin daha düzenli paylaşılması gerektiği belirtildi.

Uygulama Kapasitesi ve İş Birliği

Belediye temsilcileri sıfır atık, kentsel dayanıklılık, doğa tabanlı çözümler ve yeni teknolojiler gibi farklı alanlarda yürüttükleri çalışmalardan örnekler paylaştı. Bununla birlikte finansmana ve güvenilir veriye erişim, nitelikli insan kaynağı eksikliği ve kurumlar arası koordinasyon sorunlarının uygulamaları zorlaştırabildiği ifade edildi. Yerel yönetimler, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve diğer kurumlar arasındaki iş birliğinin bu sorunların aşılmasında önemli olduğu belirtildi.

Farkındalıktan Uygulamaya Geçiş

Tartışmalarda iklim değişikliğine ilişkin farkındalığın somut proje ve uygulamalara dönüşmesi gerektiği üzerinde duruldu. COP31 sürecinde ortaya çıkan görüşlerin ve yürütülen çalışmaların etkinlik sonrasında da takip edilmesi gerektiği ifade edildi.

“Birlikte Konuşalım: COP31’e Doğru” etkinliği, gençlerin ve yerel yönetim temsilcilerinin iklim değişikliğine ilişkin görüşlerini ve deneyimlerini karşılıklı olarak paylaşmalarına olanak sağladı. Buluşmada dile getirilen ihtiyaç ve öneriler, gençlerin karar alma süreçlerine katılımının yalnızca görüşlerinin alınmasıyla sınırlı kalmaması gerektiğini bir kez daha gündeme getirdi. Bu görüşlerin değerlendirilmesi ve sonuçlarının katılımcılarla paylaşılması, programda kurulan diyalogun devamı açısından önem taşıyor.

BİZ KİMİZ?

Marmara Belediyeler Birliği:

Marmara Belediyeler Birliği (MBB), 1975 yılından beri Türkiye’de demokratik yerel yönetim hareketinin gelişmesi, belediyelerin yetki ve kaynaklarının artırılması, yerel yönetimlerde çevre bilincinin geliştirilmesi, sürdürülebilir şehircilik yaklaşımının benimsenmesi ve belediyelerin ortak sorunlarına iş birliği içinde çözüm bulunması gibi konularda öncülük eden ve Türkiye’nin bölgesel ölçekte faaliyet gösteren ilk belediyeler birliğidir.

İnsan Hakları Akademisi:

İnsan Hakları Akademisi, insan hakları kurslarını, kurumsal ve düzenli bir yapı haline getirmek için sivil toplum ve akademi dayanışmasıyla 2020 yılında kuruldu ve uzman isimlerden oluşan bir Danışma Kurulu oluşturuldu. İHA’nın amacı, lisans veya lisansüstü eğitim kapsamında yeterince yer bulamayan insan hakları eğitimi çeşitli etkinliklerle desteklemek, Türkiye’deki insan hakları bilgisinin geliştirilmesini ve yaygınlaştırılmasını sağlamak ve bu alanda eğitime ihtiyaç duyan bireylere insan hakları eğitimi sunmaktır.

Friedrich Naumann Vakfı:

Özgürlük için Friedrich Naumann Vakfı, 1958’de kurulmuş olup, liberalizm ilkelerini temel alarak Almanya’da ve yurt dışında siyasi eğitimler sunmakta ve liberal değerler etrafında gelişen projeleri desteklemektedir. FNF, 1991 senesinden beri Türkiye’de sivil toplum, akademi, ekonomi ve politika çevreleriyle aktif olarak çalışmaktadır. Türkiye, tarihi, kültürü, ekonomisi ve coğrafi konumu nedeniyle Almanya, Avrupa ve transatlantik iş birliği açısından büyük önem taşır. Bu yüzden FNF, Türkiye’de toplumdaki liberal değerleri teşvik etmek amacıyla liberal fikirlere sahip vatandaşlara ve kuruluşlara destek sağlar.

BİRLİKTE KONUŞALIM

COP31'E DOĞRU

@fnfturkey
@iha_turkiye
@marmarabelbir

